

Aktivnosti Hrvatskog društva za medicinsku informatiku tijekom 2018. godine

Marijan Erceg

Hrvatsko društvo za medicinsku informatiku, Zagreb, Hrvatska

e-pošta: marijan.erceg@hzjz.hr

Hrvatsko društvo za medicinsku informatiku (HDMI) provodilo je tijekom 2018. godine aktivnosti predviđene *Programom rada društva* koji je usvojen na *Godišnjoj skupštini HDMI*.

Programom rada društva predviđen je nastavak aktivnosti na promicanju *uspostave djelatnosti medicinske informatike u zdravstvenom sustavu i uspostave obrazovnog profila – profesije medicinskog/ zdravstvenog informatičara*. U tom smislu HDMI se uključio u proces e-savjetovanja povodom donošenja više novih zakonskih rješenja iz područja zdravstva.

Vežano uz javnu raspravu o „*Nacrtu prijedloga Zakona o zdravstvenoj zaštiti*“ održana je radionica HDMI na kojoj su članovi društva u novi zakon predložili uvrstiti:

- Prijedlog uspostave djelatnosti medicinske informatike,
- Prijedlog uvrštavanja ne-zdravstvenih kadrova medicinske informatike među zdravstvene suradnike,
- uspostavu Povjerenstava za informacijsko-komunikacijske tehnologije u zdravstvenim ustanovama,
- reguliranje uspostave Središnjeg tijela za e-zdravlje te navođenje pod-zakonskog akta (Pravilnika) kojim bi se detaljnije reguliralo njegovo djelovanje.

Prijedlozi HDMI uneseni su u sustav e-savjetovanja, a očitovanje Ministarstva zdravstva o prijedlozima vidljivo je u Izvješću o provedenom savjetovanju.

Jedan od prijedloga HDMI odnosio se na članak 28. koji definira „zdravstvenu djelatnost kao djelatnost od interesa za Republiku Hrvatsku koja se obavlja kao javna služba i koju po stručno-medicinskoj doktrini i uz uporabu medicinske tehnologije obavljaju zdravstveni radnici pri pružanju zdravstvene zaštite, pod uvjetima i na način propisan ovim Zakonom. Iznimno od prethodnog stavka ovoga članka, zdravstvenu djelatnost na području promicanja zdravlja, prevencije bolesti te zaštite mentalnoga zdravlja mogu obavljati i nezdravstveni radnici.“ Na znanje je primljen prijedlog HDMI kojim se u članku 28. stavku 2. predlaže iza riječi „.....promicanja zdravlja,“ dodati i tekst „*medicinske informatike*“.

Na znanje je primljen i prijedlog kojim se u članku 155. u stavku 2 iza teksta "Zdravstvenim radnicima smatraju se i logopedi, medicinski tehnolozi, biotehnolozi i biomedicinski inženjeri, biolozi u zdravstvu, klinički psiholozi, medicinski fizičari, fonetičari," predlaže dodati tekst "*medicinski informatičari*".

Na znanje je primljen i prijedlog kojim se u članku 20. koji govori o funkcionalnoj integraciji i suradnji zdravstvenih ustanova predlaže iza ".....dobre kliničke prakse," dodati tekst "*informacijsko-komunikacijskih sustava*". Tim prijedlogom željelo se istaknuti ulogu

informatičko-komunikacijskih sustava u funkcionalnoj integraciji i suradnji zdravstvenih ustanova te unapređenju kvalitete zdravstvene zaštite.

Među odbijenim prijedlozima je bio onaj o zadržavanju djelatnosti medicinske informatike među djelatnostima Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo pod obrazloženjem da ona nije zdravstvena djelatnost.

HDMI se uključio u e-savjetovanje sa zainteresiranom javnošću i o „*Nacrtu prijedloga zakona o provedbi opće uredbe o zaštiti podataka*“. Predložena je izmjena članka 1. Stavak 2., a prema kojoj bi se od zakona izuzela sva nadležna tijeka koja provode aktivnosti u svrhe predložene člankom 9. stavkom 2. Opće uredbe o zaštiti podataka.

Savjetovanje o „*Nacrtu prijedloga Zakona o podacima i informacijama u zdravstvu*“ provedeno je tijekom ljetnih mjeseci 2018. godine te se u proces savjetovanja sa zainteresiranom javnosti nije uključio veći broj članova društva. Od strane zakonodavca prihvaćen je prijedlog članice HDMI prof Josipe Kern koja je, pozivajući se na „Smjernice za unapređenje elektroničkog zdravstvenog zapisa“ Odbora za e-zdravlje Akademije za medicinske znanosti Hrvatske (Acta medica Croatica, 2017, Vol.71 No.2), iza odlomka „Kao ogranak EuroRec centra... u nacionalnim okvirima“ predložila dodati: „Medicinska dokumentacija kao temeljni izvor zdravstvenih informacija o korisniku zdravstvene zaštite sastavni je dio sustava elektroničkih zdravstvenih zapisa koji mora zadovoljiti potrebe svih dionika zdravstvene zaštite, podržati zdravstveno-profesionalni rad i omogućiti kontinuirano unaprjeđivanje kvalitete na svim razinama i u svim segmentima zdravstvene zaštite te na taj način doprinijeti očuvanju i poboljšanju zdravlja svih korisnika zdravstvene zaštite. Elektronički zdravstveni zapis (EZZ) mora udovoljiti i primarnoj i sekundarnoj uporabi, pri čemu se primarna uporaba odnosi na pojedinca (dijagnostika, terapija, cijepljenje, zdravstvena njega i sl.), a sekundarna na skupine, populaciju u skrbi, unaprjeđenje kvalitete rada u zdravstvu, učinke preventivnih aktivnosti, financiranje i istraživanja.“

Potrebno je i dalje uključivati se u procese donošenja zakonskih rješenja koji se odnose na područje zdravstva i zdravstvene zaštite i u njima zagovarati *uspostavu djelatnosti medicinske informatike u zdravstvenom sustavu i uspostavu obrazovnog profila – profesije medicinskog/zdravstvenog informatičara.*

Svoje aktivnosti na polju *edukaciji iz područja medicinske informatike* HDMI je nastavio u 2018. godini kroz organizaciju konferencija i predavanja.

HDMI je u suradnji s EFMI od 14. do 16. listopada 2018. godine u Zagrebu organizirao *Special topic conference 2018 (EFMI STC 2018)*. Glavna tema konferencije bila je „*Sustavi za podršku odlučivanju i edukaciju – pomoć i podrška zdravstvenoj zaštiti*“. Pripreme za EFMI STC 2018 trajale su relativno kratko, a tijekom njih su odaslane elektroničke obavijesti o održavanju konferencije na brojne stručnjake iz Hrvatske i inozemstva. Informacija o konferenciji prezentirana je i na MIE2018, a objavljena je na više portala u Europi i Hrvatskoj. Za potrebe konferencije kreirana je web stranica www.efmistic2018.org na kojoj su objavljene osnovne informacije o konferenciji, a putem stranice su se zainteresirani mogli prijaviti za sudjelovanje i prijaviti svoje radove.

Pokroviteljstvo nad EFMI STC 2018 prihvatili su Ministarstvo zdravstva Republike Hrvatske, Hrvatski zavod za javno zdravstvo te Zdravstveno veleučilište Zagreb.

Na konferenciju je pristiglo devedeset i dva rada koji su prošli međunarodnu recenziju. Pedeset i dva cjelovita rada objavljeno je u IOS Press ediciji - Studies in Health Technology

and Informatics, volumen 255 i u elektroničkom obliku su dostupni na web stranicama konferencije i izdavača. Sažeci postera, kratkih priopćenja i panela objavljeni su u časopisu HDMI „Medicinska informatika 2018“ i u elektroničkom obliku objavljeni na web stranicama društva.

Na skupu EFMI STC 2018 okupili se više od stotine stručnjaka iz Hrvatske i inozemstva koji su razmijenili svoja iskustva u razvoju i primjeni sustava za podršku u odlučivanju i obrazovanju iz područja medicinske/zdravstvene informatike, a koja u značajnoj mjeri mogu unaprijediti i pomoći u daljnjem razvoju zdravstvene zaštite.

Treba istaknuti pozvane predavače i to profesora epidemiologije i biostatistike Marc Ebell, University of Georgia, SAD, koji je govorio o modelima za odlučivanje i pravilima predikcije koji mogu podržati razvoj personalizirane medicine. Prof. Kajija Saranto, University of Eastern Finland, istaknuta stručnjakinja za razvoj kurikuluma medicinske informatike u suvremenom digitalnom društvu govorila je o novim pristupima u edukaciji iz područja medicinske informatike. Na završnoj plenarnoj sekciji profesor John Mantas prezentirao je rezultate projekta „European Survey of Academic Programs in Biomedical and Health Informatics – the EFMI AC2 initiative“. Iz rezultata istraživanja, vidljivo je da se Hrvatska ubraja među rijetke zemlje koje nemaju diplomski ili poslijediplomski studij iz područja medicinske/zdravstvene informatike u Europi. U raspravi su prezentirana iskustva o poslijediplomskoj edukaciji koja je u Hrvatskoj bila organizirana na Medicinskom fakultetu u Zagrebu, a koja je prekinuta 2008. godine i od tada nije ponovo pokrenuta.

Istaknuta je potreba razvoja suvremenih kurikuluma i programa edukacije medicinske informatike koji će pripremati stručnjake za zdravstveni sustav koji funkcionira u suvremenom digitalnom okruženju.

HDMI je nastavilo i s aktivnostima zagovaranja *razvoja institucionalnog okvira medicinske informatike* kroz zastupanje uspostave i osmišljavanje krovne institucije/ središnjeg tijela za e-zdravlje. Svojim aktivnostima HDMI je promicalo i ostvarivanje donesenih strateških dokumenata i to *Strategija e-Hrvatska 2020* i pratećeg akcijskog plana koji u sebi sadrže odrednice i aktivnosti iz područja e-zdravlja. U tom smislu predlagana su prethodno spomenuta zakonska rješenja te na web stranicama društva objavljujane dostupne informacije o tome.

HDMI je poticalo *razmjene dobre prakse u razvoju i primjeni informacijsko komunikacijskih sustava u zdravstvu*. Organizirana su *stručna predavanja, objavljujvan Biltena HDMI* te uvedene kratke elektroničke *HDMI vijesti* koje su imale za cilj informirati članove društva ali i rukovodeći kadar zdravstvenih ustanova o temama iz područja medicinske informatike.

Tijekom prethodne godine razgovaralo se o okupljanju članova HDMI u radne grupe po pojedinim područjima u kojima djeluje veći broj stručnjaka. Najviše izgleda za okupljanje imaju radne grupe na temu edukacije iz medicinske informatike i radna grupa iz područja bolničkih informacijskih sustava (BIS). Edukacijska grupa može okupiti veći broj nastavnika iz područja medicinske informatike na medicinskim fakultetima i veleučilištima Hrvatske, a koji bi zajedno promicali edukacijske programe, uspostavu dodiplomskih i poslijediplomskih studija. BIS radna grupa mogla bi okupiti brojne stručnjake koji rade na razvoju informacijskih sustava u bolnicama Hrvatske koji bi, između ostaloga, mogli tražiti rješenja za *uspostavu djelatnosti medicinske informatike u zdravstvenom sustavu i uspostavu obrazovnog profila – profesije medicinskog/ zdravstvenog informatičara*. Formalno okupljanje radnih grupa može se očekivati tijekom 2019. godine.